

Aika: Perjantai 2.6.2023 klo 8:00-12:00

Paikka: Lapland Hotels Arena, Ratapihankatu 54

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala,
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti, 2. vpj.
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi, 1. vpj.
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia
tilalla:		
Koskela Mikko	talousjohtaja	Nokia
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihteeri	sihteeri, TKS

Kutsutut:

Ikonen Anna-Kaisa	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Kuusela Kaisu	seutusuunnittelupäällikkö	TKS, 67–68 §
Touru Tapani	liikennejärjestelmäpäällikkö	TKS, 67–68 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

66 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
67 § RAKENNESUUNNITELMA 2040+, LUONNOS LAUSUNNOILLE JÄSENKUNTIIN	4
68 § MAL5-SOPIMUSNEUVOTTELUT, TAVOITTEET JA ORGANISOINTI.....	6
69 § KUNTAYHTYMÄN ALUSTAVAT TAVOITTEET JA TALOUSARVIOAAMI VUODELLE 2024	8
70 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	13
71 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT.....	14
72 § TURUN KAUPUNKISEUDUN KUNTAJOHTAJIEN VIERAILU.....	15
73 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	15

66 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Rakennesuunnitelma 2040+, luonnos	Asian käsittely jatkuu tässä kokouksessa	TKS
Kuntayhtymän alustavat tavoitteet ja talousarvioraami vuodelle 2024, keskustelu	Asian käsittely jatkuu tässä kokouksessa	TKS

Palaute SH ja KJK yhteiskokouksesta 31.5.2023.

Palaute Seutupäivästä

Liitteet:

Muistio 10.5.2023

67 § RAKENNESUUNNITELMA 2040+, LUONNOS LAUSUNNOILLE JÄSENKUNTIIN

Päätösehdotus:	<p>Kuntajohtajakokous 2.6.2023</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan sopia lausuntomenettelystä.</p>
Päätös:	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Todettiin, että seutujohtaja voi viimeistellä lausuntokysymykset.</p>
Liitteet:	<p>RASU2040+/luonnos 26.5.2023</p>
Käsittelyvaiheet:	<p>KJK 10.2., 24.3., 6.4. ja 21.4., 10.5. SH 22.2. ja 31.5.</p>
Perustelut:	<p>Seutujohtaja Nurminen</p> <p>Seutuhallitukselle ja kuntajohtajille on yhteiskokouksessa 31.5 esitelty Rakennesuunnitelman 2040 + luonnos ja ehdotettu sen lähettämistä sen jäsenkuntiin ja sidosryhmille lausunnoille. Kuntajohtajat huolehtivat tämän jälkeen lausuntopyyntömenettelystä. Lausuntopyynnön osalta keskusteltavana on sen sisältöä ja aikataulu sekä tarkennettava sidosryhmien joukko.</p> <p>Lausuntopyynnön sisältö</p> <p>Vuonna 2015 hyväksytty rakennesuunnitelma 2040 oli kattava ja käsitteli tasaisesti kaikkia seudullisia teemoja. Silloin lausuntomenettelyssä pyydettiin kuntien näkemyksiä rakennesuunnitelman vaikutuksista kaupunkiseudun kokonaisuvaan ja tulevaisuuden elinvoimaan. Lisäksi pyydettiin huomioita rakennesuunnitelman tavoitteiden ja esitetyn ratkaisun yhteydestä. Huomiota toivottiin kiinnitettävän myös ratkaisun vaikutuksiin yhdyskuntatalouteen, kulkutapamuutoksiin, palveluverkkoon ja seudullisesti merkittäviin hankkeisiin.</p> <p>Rakennesuunnitelmassa 204+ on päädytty korostamaan seutustrategian mukaisia sisältöjä ja niiden pohjalta tehtyjä karttoja. Myös toimintaympäristössä ovat korostuneet eri teemat.</p> <p>Keskustellaan lausuntopyynnön sisällöstä.</p>

Lausuntopyynnön aikataulu

Lausuntojen valmisteluun ja käsittelyyn jätetään riittävästi aikaa, kuitenkin siten, että lopullinen hyväksyntä valtuustoista saadaan loppusyksystä MAL5-neuvotteluita ajatellen.

Lausuntopyyntö ohjataan kunnanhallituksille, jotka ovat olleet mukana seutustrategian ja rakennesuunnitelman tavoitteiden valmistelussa. Lausuntoajaksi ehdotetaan 7.6-28.8 (maanantai).

Lausunnot kootaan 8.9 kjk:hon ja syyskuun Maston kokoukseen. Rakennesuunnitelman 2040+ ehdotus (sis. lausunnot ja mahdolliset muutostarpeet) käsitellään seutuhallituksessa 27.9. ja lähetetään edelleen kuntien valtuustoille hyväksyttäväksi. Rakennesuunnitelman lopullinen hyväksyntä toteutuu jäsenkunnissa lokakuun loppuun mennessä 2023.

Sidosryhmät

Edellisen rakennesuunnitelman lausuntopyynnot lähetettiin Pirkanmaan liitolle, Pirkanmaan ELY-keskukselle, ympäristöministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle, liikennevirastolle (nyk. Väylävirasto ja Traficom) sekä Tampereen kauppakamarille.

Tällä päivityskerroksella myös BussinesTampere on osallistunut työkentelyyn.

68 § MAL5-SOPIMUSNEUVOTTELUT, TAVOITTEET JA ORGANISOINTI

	Kuntajohtajakokous 2.6.2023
Päätösehdotus:	Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan käydä lähetekeskustelun MAL-neuvotteluihin valmistautumisesta
Päätös:	Päätösehdotus hyväksyttiin. Todettiin, että MAL-sopimusneuvotteluja jatketaan entisellä koonpanolla.
Liitteet:	
Käsittelyvaiheet:	Asia käsitellään seutuhallituksessa 21.6.
Perustelut:	Seutujohtaja Päivi Nurminen Kaupunkiseudun tapana on ollut valmistautua hyvin ja ennakoiden MAL-neuvottelukierrokseen. MAL5-neuvottelujen arvioidaan käynnistyvän syksyllä 2023. Tarkempaa tietoa saadaan viimeistään MAL-seuran kokouksessa syyskuun 6. päivä. Seudun MAL4-sopimuksen raportti valmistuu kesän jälkeen. MAL-sopimusten vaikuttavuudesta ja kehittämistarpeista tehdyssä ministeriön selvityksessä esitettiin useita huomioita prosessin aikataulun ja osallistujien osalta. Nämä on hyvä huomioida. Myös uusien MAL-alueiden mukaantulon vaikutuksia voi valmistautumisessa ennakoida. Rakennesuunnitelma 2040 + antaa kaupunkiseudulle hyvän kehyksen neuvotteluiden tavoitteille. Tavoitteita on kuitenkin hyvä tarkentaa lyhyemmälle aikajänteelle. Rakennesuunnitelman kokoamisesta vastaava Masto-työryhmä on tärkeä kytkeä valmisteluun. Valmistelemaa keskustelua on käyty jo myös liikennejärjestelmätyöryhmässä. Kaupunkiseudulla neuvottelut oli organisoitu edellisellä kierroksella nimetyn neuvotteluryhmän vastuulle. Neuvotteluryhmässä oli kuntien asiantuntijajohtoa Tampereelta, Kangasalta, Nokialta ja Pirkkalasta sekä seututoimiston edustajat. Valtion edustajat olivat niin ikään virastojen ja ministeriöiden asiantuntijajohtoa. Neuvottelujen vaiheita ja sopimuskirjauksia käytiin tiheään läpi kuntajohtajakokouksessa ja seutuhallituksessa. Lisäksi kuntajohtajat huolehtivat valmistelutilanteen informoinnista kunnanhallituksille.

Neuvottelujen organisoinnista tulisi pohtia seuraavista näkökulmista

- neuvotteluryhmän kokoonpanosta ja mahdollisesta kuntaedustajien rotaatiosta
- kuntajohtajien roolista (vrt. Helsingin MAL-ryhmä)
- seudun luottamushenkilöiden roolista

69 § KUNTAYHTYMÄN ALUSTAVAT TAVOITTEET JA TALOUSARVIO RAAMI VUODELLE 2024

Kuntajohtajakokous 2.6.2023
Päätösehdotus: Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

keskustella kuntayhtymän talouden ja toiminnan kehyksestä 2024 ja raamiehdotuksen 1 365 100 euroa lähettämisestä lausunnoille jäsenkuntiin.

Päätös: Asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet: KJK 10.5., SH 31.5, SH 21.6

Perustelut: Seutujohtaja Päivi Nurminen

Seutuhallituksen ja kuntajohtajien yhteiskokouksessa on käyty lähete-keskustelua kuntayhtymän talouden ja toiminnan kehyksistä vuona 2024. Tarkoituksena on ollut viestiä tarpeet huomioitavaksi kuntien raamivalmistelussa.

Perussäännön mukaan ”Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain. Seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio ja -suunnitelma on toimitettava jäsenkunnille 30.9. mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma 15.1. mennessä.”

Lähtökohdat

Kuntayhtymän tehtävänä on yhdessä jäsenkuntiensa kautta rakentaa rajattomasti toimivaa Suomen toiseksi suurinta kaupunkiseutua Vehreä metropolimme 2040 seutustrategian pohjalta. Yhteistyön tavoitteena on lisätä koko kaupunkiseudun elinvoimaa ja tehostaa resurssien käyttöä. Strategian kautta edistetään lumoavaa arkea, fiksua kasvua ja kansainvälistymistä. Strategialle on hyväksytty myös toimenpideohjelma.

Kaupunkiseudun toimintaympäristössä vahvistuu samanaikaisesti useita ilmiöitä. Luonnollinen kasvu hiipuu, väestö ikääntyy, ja työvoiman saatavuus monella alalla on vaikeutunut. Kestävä siirtymä on vauhdittunut ja luonnon monimuotoisuus kaupungeissa noussut kansalliseen keskusteluun. Kansainvälistyminen, kaupungistuminen sekä turvallisuus ja varautuminen ovat myös nyt näkyvämmiin esillä.

Seutuyhteistyöllä voidaan vastata em. kehitykseen muun muassa viihtyisien asuin ympäristöjen ja asumisen laadun kehittämällä sekä asuinalueiden eriytymisen (segregaation) ehkäisyllä. Asukasymmärryksen lisääminen vahvistaa puolestaan väestön sitoutumista ja kiinnittymistä kotiseutuun. Pehmeitä keinoja elinvoiman edistämiseen ovat mm. sinivihertyö eli vesistöjen virkistyskäytön ja viherverkoston kehittäminen. Myös joukkoliikenteessä otettu raideloikka ja sujuva liikkuminen yli kuntarajojen lisää seudun vetovoimaa ja toimivuutta. Myös kansallisen tason päätökset vaikuttavat seudun elinvoimaan. Niihin seudun ja maakunnan toimijoiden tulee yhdessä vaikuttaa. Näistä syötteistä muodostuu pohja vuoden 2024 toiminnan ja talouden lähetekeskustelulle.

Kuntayhtymän toiminta

Seutuyhteistyö tehdään neljässä asiantuntijatyöryhmässä, kuntajohtajakokouksessa ja seutuhallituksessa.

Maankäyttöyhteistyö 2024

MAL- suunnittelu on toiminut kuntien yhteistyön tärkeänä liimana vuodesta 2010. Rakennesuunnitelman päivitys määrittelee maankäytön keskeiset ratkaisut, joita yhteistyöllä edistetään. Tueksi valmistellaan mm. uusi MAL-sopimus ja ohjelmoidaan sen toimeenpano. Vuoden 2024 uudeksi toimenpiteeksi esitetään seudullisen sinivihher-strategian/ohjelman laadinnan käynnistämistä. Työhön haetaan ulkopuolista rahoitusta.

Asumisen yhteistyö 2024

Asumisen kehittäminen seutuyhteistyössä nojaa asuntopoliittiseen ohjelmaan, ARA-yhteistyöhön ja MAL-sopimuksen seurantaan, jossa käsitellään mm. asuntotuotantomäärien kehitystä.

Tämän lisäksi seutuyhteistyössä tulisi tarkastella asuntomarkkinoiden kehitystä, rakentaa seudullisia ohjausvälineitä sekä tuottaa seututasoista tilannekuvaa ja tietopohjaa asumisesta. Myös kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja yhteisvastuullisuutta tulisi edistää seututasolla. Seutuyhteistyössä asumisen kehittäminen on uusi, mutta vahvasti MAL- teemaan kytkeytyvä osa-alue M:n ja L:n rinnalla. Asumisen yhteistyö edellyttää uutta suunnittelijatasoista resurssia kuntayhtymän perusrahoitukseen.

Asumisen kehittämisen tarpeita nousee asukaskyselyistä, MAL-sopimuksesta ja asuinalueiden eriytymisestä. Myös maaseutuasumisen kytkeminen kaupunkiympäristöön tarvitsee viitekehysten. Asumisen vahvempaan huomiointiin seututasolla kiinnitettiin huomiota ministeriöiden MAL-sopimusten vaikuttavuus selvityksessä.

Kestävän liikkumisen yhteistyö 2024

Liikennejärjestelmätyössä on hyvät seudulliset pohjaratkaisut ja suunnitelmat kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen edistämiseen. Seutu-toimisto on edistänyt myös lähijunaliikennettä, jossa tiekarttojen ja eritasoisten selvitysten kautta on mahdollista edetä kohti ensivaiheen toteutusta, uusia seisakeita, uutta liikennöintiä ja lisävuoroja. Seuraavalta MAL-sopimukselta odotetaan valtion tukea seudun pyrkimyksille. Seudulla tulee valmistautua myös raideliikenteen avautumiseen, olla mukana keskusteluissa ja vaikuttamassa toimintamalliin. Koska lähijunaliikenteen edistäminen tulee tehdä valtion kanssa yhdessä, hyöty kokonaisuus seudullisesta koordinoinnista. Sen tarpeeksi on arvioitu noin 0,5 htv. Kyseessä on lisäresurssitarve.

Sivistyspalvelujen yhteistyö

Sivistyspalvelujen yhteistyössä keskitytään sivistyksen palvelualoille laadittujen seudullisten suunnitelmien toimeenpanoon ja päivittämiseen. Myös liikkumattomuutta ehkäisevän Seutuliike-ohjelman toimeenpano käynnistetään yhdessä kuntien kanssa. Uutena näkökulmana on segregaaation ehkäisy, jota rahoitetaan mm. hankerahalla. Palveluyhteistyöllä tehostetaan kuntien resurssienkäyttöä ja edistetään yhteiskehittämistä sekä seudullisia toimintatapoja.

Kestävä siirtymä

Teemassa päivitetään mm. seudulliset ilmastotavoitteet, jolla luodaan pohjat kuntien tavoitteiden päivittämiselle tulevina vuosina. Työhön on mahdollista saada hankerahoitusta valtiolta. Lisäksi osallistutaan valtion green deal- sitoumuksen toimeenpanoon.

Tulevaisuuden ennakointityötä tehdään seutupaneelin ja asukasosallisuuden kehittämisellä seuraavalle tasolle. Teemaan etsitään ulkopuolista hankerahoitusta. Juurruttavana toimintamallina harkitaan seudullisen osallisuusverkoston perustamista.

Kansainvälisyyden edistämiseen haetaan kv-kumppaneita ja ulkoista rahoitusta.

Tietoyhteistyö

Kunnat ja kaupunkiseutu valmistelevat yhdessä tietoyhteistyön syventämistä tietoaineistojen, analyysien, raporttien tehokkaampaan hyödyntämiseen. Työn käynnistäminen tehdään verkostona nykyisten resurs-sien puitteissa.

Kuntayhtymän talous

Kuntayhtymän resurssikehitys on ollut vaatimatonta työn vaikuttavuuteen ja tuloksiin nähden. Seututoimiston asiantuntijaresurseja ei ole lisätty 10 vuoden aikana. Myös ostopalveluraha on ollut vähäistä. Menettely on kuormittanut henkilöstöä. Seutuyhteistyön syvyydestä ja laajuudesta johtuen konsulttipalvelua ei aina ole saatavilla, eikä se myöskään tue oman osaamisen kasvua. Aiemmin on todettu, että myöskään kuntien asiantuntijoita ei ole käytettävissä valmistelutehtäviin. Ulkopuolista hankerahoitusta pyritään hyödyntämään, mutta sekin vaatii asiantuntevaa ohjaamista. Huomattavaa on, että kuntayhtymä on aina toiminut myönnetyn rahoituksen puitteissa.

Seutuyksikön talousarvio vuodelle 2023 on 1,175 milj. euroa, laskennallisesti 2,87 euroa/asukas. Vuoden 2023 raamiehdotuksen valmistelussa lähes kaikki jäsenkunnat tukivat kuntayhtymän rahoitustilanteen kohentamista. Tuolloin seutuhallitus totesi, että resurssitarpeet tulee esittää siten, että ne voidaan huomioida kuntien raamivalmistelussa.

Yhteenvetona yllä esitetty resurssitarve sisältäen 3% kustannusten nousun vastaa noin 190 000 euron lisärahoitusta vuodelle 2024. Rahoitus jakaantuu jäsenkuntien asukasluvun mukaisesti.

Raamiehdotus 2024

SEUTUYKSIKKÖ	TA 2023	TAE 2024	muutos €
Myyntitulot/kunnat	1 175 100,00	1 365 100,00	190000,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00	0,00
Tulot yht.	1 175 100,00	1 365 100,00	190000,00
Palkat ja palkkiot	597 500,00	666 425,00	68925,00
Sivukulut	109 700,00	125 741,00	16041,00
Henk.kulut yht.	707 200,00	792 166,00	84966,00
Palvelujen ostot	400 300,00	503 309,00	103009,00
Vuokrat	55 500,00	57 165,00	1665,00
Tarv., yms.	9 100,00	9 370,00	270,00
Kaluston hankinta	3 000,00	3 090,00	90,00
Menot yht.	1 175 100,00	1 365 100,00	190000,00
Toimintakate	0	0	

Kansallinen MAL-verkosto

Kuntayhtymä on kansallisen MAL-verkoston vastuorganisaatio. MAL-verkoston vuoden 2024 talousarvio laaditaan nykyisen laajuisen perustoiminnan mukaisena. MAL-verkoston talousarviolla ei ole vaikutusta kuntayhtymän tuloksen muodostumiseen eikä kuntien maksuosuuteen. Verkoston kulut katetaan verkoston jäsenmaksuilla sekä mukana olevien toimijoiden avustuksilla.

70 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Vuoden 2023 kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15.

26.5., extra KJK (varaus) 8-9
Ryhmähaastattelu EU-yhteistoiminnasta
Teams-linkki tulee Milttonilta

31.5. YHTEISKOKOUS SH JA KJK, Tampere-talo klo 9-12

RASUn luonnos
Maahanmuuton tilannekuva (MDI)
Talouden ja toiminnan 2024 raami

31.5. Seutupäivä Ylöjärvellä

2.6., kokousaika 8.15-12.00 + lounas
TA-raami 2024 lausunnoille
RASUn luonnos, lausunnoille
MAL5- neuvottelut: tavoitteet ja organisointi
JKL-vyöhykkeet, keskustelu
klo 9.30 alkaen Turun seudun kuntajohtajat

16.6.
Tietohallintostrategian työvaihe
Kestävän siirtymän ohjelman viitekehys
Liikenteen tiekarttojen tilannekatsaukset
Hallitusohjelman analyysi

30.6 Mahdollinen Teams-kokous

Osake
EU-yhteystoiminnan selvitys

Heinäkuussa ei kokouksia

~~11.8.~~, Peruttu

25.8.,
MAL-sopimusseuranta
Tietoyhteistyö

7.-8.9.
RASUn lausunnot ja ehdotus SH:lle ja kunnille
Työ- ja seminaarimatka?

22.9., 6.10., 20.10. (syysloma), 3.11., 17.11., 1.12., 15.12.

71 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

Väestö- ja työllisyyskatsaus 4/2023.

Kuntajohtajat:

Joukkoliikenteen vyöhykkeet, keskustelu.

- käytiin läpi vyöhyke-päivitysten historiaa
- keskusteltiin Ylöjärven ehdotuksista, erityisesti esityksestä, että vyöhykeraja siirrettäisi tulevan Prisman kohdalle
- todettiin, että ensi vaiheessa v. 2024 alusta alkaen osapuolille voisi olla mahdollista siirtää vyöhykeraja sillan toiselle puolelle Kuruntien ja Asemantien risteyksen pysäkin kohdalle vähäisenä päivityksenä
- todettiin, että samanaikaisesti voitaisi käynnistää vyöhykerajojen laajempi seudullinen tarkastelu, joka tulisi voimaan aikaisintaan v. 2025, jolloin tarkasteltaisi tarkemmin mahdolliset muut päivitystarpeet
- sovittiin, että esitetään edelleen joukkoliikennelautakunnalle em. toimenpiteitä

72 § TURUN KAUPUNKISEUDUN KUNTAJOHTAJIEN VIERAILU

Ohjelma:

Klo 9.30–11.30 Tampereen seudun kuntajohtajakokouksen tapaaminen
ja seutuyhteistyön esittely

Klo 11.30–12.00 Kierros Arenalla

Klo 12.00 Lounas Lapland Hotels Arenassa

Klo 13.15 TE-uudistus Pirkanmaalla

Turun seudun delegaatio:

Tuomas Heikkinen, Turun kansliapäällikkö

Mika Ingi, Liedon kaupunginjohtaja

Kari Lehtinen, Ruskon kunnanjohtaja

Laura Leppänen, Naantalın kaupunginjohtaja

Eero Vainio, Raision kaupunginjohtaja

Harri Virta, Kaarinan kaupunginjohtaja

Jukka Vornanen, Turun kaupunkiseudun seutujohtaja

73 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo12.00